Informare privind măsurile profilactice necesare persoanelor care călătoresc în zone endemice de malarie

Ce este malaria?

Malaria este o boală infecțioasă tropicală produsă de un parazit (Plasmodium) care se transmite de la om la om prin înțepătura țânțarului anofel, gazda intermediară pentru dezvoltarea parazitului. Este o boală prevenibilă. Dacă nu este diagnosticată precoce și tratată corespunzător, malaria poate evolua către o formă severă de boală și chiar deces, dacă nu se administrează tratament. (1)

Unde apare malaria?

Malaria este o afecțiune frecvent întâlnită în țările tropicale. Chiar dacă nu este o boală specifică pentru țara noastră, după reluarea și intensificarea călătoriilor în perioada post-pandemică există riscul de contractare a acestei boli atunci când se călătorește în zonele endemice pentru malarie. În România au fost înregistrate 11 cazuri importate (dobândite în afara țării) și un deces din cauza malariei în anul 2021. (2)
Riscul de malarie depinde de zona în care se călătorește, de sezonul în care se călătorește, de tipul de țânțari din zonă, dar și de măsurile de protecție luate de fiecare persoană.
Ca măsură de prevenție este obligatoriu ca înaintea călătoriilor să fie consultată lista actualizată a țărilor endemice și specificațiile acestora privind existența speciilor de plasmodium și rezistența lor la anumite antimalarice.
Riscul cel mai mare de contractare a malariei este mare în Africa sub-Sahariană. Țările unde apar cele mai multe cazuri sunt: Nigeria, Republica Democrată Congo, Uganda, Mozambic, Angola, Burkina Faso, Tanzania, Niger, Mali, Cote d"Ivoire, Camerun, Gana, Benin, Guineea, Malawi, Etiopia, India, Madagascar, Burundi. (3)
Lista țărilor endemice de malarie pentru care se recomandă măsuri de protecție prin chimioprofilaxie:poate fi consultată aici: https://www.cnscbt.ro/index.php/metodologii/malarie/576-supravegherea-malariei-in-romania/file

Cum vă puteți proteja?

Malaria este o boală prevenibilă. Pentru prevenție pot fi luate două tipuri de măsuri: chimioprofilaxia, începută înainte de călătoria în zone cu risc și măsuri personale de protecție față de înțepăturile de insecte. (2)

1. Chimioprofilaxie

Înainte de a călători trebuie să vizitați cabinetul de vaccinare internațională sau cabinetul pentru călătorii de unde veți primi recomandări și prescripția tratamentului profilactic în funcție de țara unde veți călători. Este recomandat ca vizita la acest cabinet să se facă înainte de călătorie cu cel puțin 4-6 săptămâni. Profilaxia cu medicamente antimalarice începe cu cel puțin o săptămână înaintea călătoriei si se încheie la o săptămâna după ce persoana s-a întors din zona endemică (fie în țară, fie în altă țară europeană).
Lista centrelor de vaccinare internațională poate fi accesată aici:
https://insp.gov.ro/download/cabinete-vaccinari-internationale/

Medicamentele luate în scop profilactic nu vă protejează pe deplin împotriva îmbolnăvirii întrucât în ultimii ani parazitul care produce malaria a căpătat rezistență la unele medicamente.
Dacă pe timpul șederii în zona endemică de malarie apare febra însoțită de cefalee, transpirații, stare de astenie, dureri de gât, tuse, diaree, este bine să consultați serviciile medicale locale pentru a efectua analize de laborator pentru malarie.
La întoarcerea în țară se recomandă analiza de sânge la serviciul de boli infecțioase judetean pentru a exclude prezența parazitului care de multe ori nu este însoțită de nicio manifestare a bolii inițial.

2. Atenție la înțepăturile de insecte

Insectele sunt purtători de microorganisme care pot produce boli, inclusiv malaria. Puteți lua măsuri de protecție fizică împotriva înțepăturilor de insecte precum:

- ✓ Pe tot timpul șederii în zona endemică se recomandă purtarea de îmbrăcăminte cu mâneci lungi, pantaloni lungi și sosete, mai ales la lăsarea serii când țânțarii devin mai activi.
- ✓ Părțile de corp lăsate descoperite vor fi acoperite cu o cremă specială care îndepartează țânțarii.
- ✓ Pe timpul somnului în pat (fie zi sau noapte), patul va fi protejat de o plasă specială pentru țânțari care va fi tratată în prealabil cu substante insecticide specifice.

3. Atenție la simptomele de boală după ce vă întoarceți

Malaria poate fi o boală gravă. De aceea, la întoarcerea din zona endemică se recomandă efectuarea de analize specifice evidențierii parazitului care produce malaria și/sau prezentarea de urgență la Spitalul de Boli Infecțioase în cazul aparitiei de febră, fără o cauză aparentă.

Surse de informație:

1. CDC - Parasites - Malaria, https://www.cdc.gov/parasites/malaria/index.html
2. Institutul Național de Sănătate Publică, Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Netransmisibile, Analiza evoluției bolilor transmisibile aflate în supraveghere, accesat la https://insp.gov.ro/download/analiza-bolilor-transmisibile-aflate-in-supraveghere-raport-pentru-anul-2020-2021/
3. World malaria report 2022. Geneva: World Health Organization; 2022. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO
4. Supravegherea malariei in Romania (cnscbt.ro)

Material realizat în cadrul subprogramului de evaluare și promovare a sănătății și educație pentru sănătate al Ministerului Sănătății – pentru distribuție gratuită

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

INSTITUTUL NAȚIONAL DE SĂNĂTATE PUBLICĂ

CENTRUL NAȚIONAL DE SUPRAVEGHERE A BOLILOR NETRANSMISIBILE

CENTRUL NAȚIONAL DE SUPRAVEGHERE A BOLILOR TRANSMISIBILE